

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การศึกษาเรื่อง ลำไยห้วยดอนตาล ตำบลดอนตาล อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร เป็นการศึกษาในด้านวัฒนธรรมดนตรี ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้ศึกษาได้ศึกษาจากตำรา เอกสาร หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งข้อมูลที่ได้จากการบันทึกเสียง ภาพถ่าย และ วีดีโอ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาจัดแบ่งประเภทแล้วจึงทำการวิเคราะห์ ซึ่งผู้ศึกษาได้กำหนดแนวทางในการดำเนินการเป็นขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

1. ขั้นรวบรวมข้อมูล

การศึกษาลำไยห้วยดอนตาล ตำบลดอนตาล อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร ผู้ศึกษาใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก เอกสาร การสังเกตการณ์ การสัมภาษณ์ โดยมีขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

1.1 แหล่งข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาค้นคว้า โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัย และวีดิทัศน์ จากแหล่งข้อมูล ได้แก่

1. วัฒนธรรมจังหวัดมุกดาหาร
2. วัฒนธรรมอำเภอดอนตาล
3. ห้องสมุดโรงเรียนดอนตาลวิทยา
4. ห้องสมุดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม

1.2 การค้นคว้าเอกสาร

ผู้ศึกษาได้สืบค้นข้อมูลโดยเน้นการสืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประวัติความเป็นมาของ ลำไย ประเภทของลำไย และรูปแบบของลำไย ประเภทต่างๆ โดยรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร ตำราทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.2.1 ตำรา เอกสารงานวิจัย

1. ปริญญาธิพนธ์ เรื่องลำไย ของ สุคติ สุนทรส มีนาคม 2535
2. ปริญญาธิพนธ์ เรื่องลำไยอ้อยห้วยดอนตาล กรณีศึกษาชุมชนบ้านนาสะโน อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร ของ มัทนา จุลเกตุร์ พฤษภาคม 2548

3. ดนตรีพิธีกรรมของชาวผู้ไทในตำบลโนนยาง อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร ของ สัญชัย ดั่งนุ่น 2550
4. การศึกษาศีตลักษณ์และการวิเคราะห์ดนตรีพื้นบ้านอีสานใต้ ของ สุพรรณิ เหลือบุญชู พุศิจิกายน 2545
5. การประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาด้านการแสดงหมอลำผญา จังหวัดมุกดาหาร เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น ของ นางพรศิริ ศรีระพิมพ์ 2551
6. เพลงอีสานและเกร็ดราชนคดีไทยอีสาน ชิง บุญเกิด พิมพ์วรรณภากุล

1.3 การสัมภาษณ์

ผู้ศึกษาได้เก็บข้อมูลลำเต้ยหัวดอนตาล โดยการสัมภาษณ์บุคคลที่เป็นศิลปินพื้นบ้าน ได้แก่ นักดนตรี หมอลำ ในท้องถิ่น ตำบลดอนตาล อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร ด้วยวิธีการจดบันทึก บันทึกเสียง วิดีโอ เพื่อรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่เป็นข้อเท็จจริงตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า ซึ่งมีบุคคลที่ให้สัมภาษณ์ดังนี้

1. นายสิทธิศักดิ์ สุวรรณเก
2. ว่าที่ร้อยตรี สุพัฒน์ วงศ์วันดี
3. นายเขียน จันทพันธ์
4. นายไร ไนรี
5. นางम्मหอม สกุลไทย
6. นางอรทัย วงศ์วันดี
7. นายทศพล ยสปัญญา

1.4 การสังเกตการณ์

ผู้ศึกษาได้ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลลำเต้ยหัวดอนตาล แบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม ดังนี้

1. การสังเกตแบบมีส่วนร่วม โดยผู้ศึกษาได้ศึกษาทำนองเพลงลำเต้ยหัวดอนตาล จากนายสิทธิศักดิ์ สุวรรณเก
2. การสังเกตแบบมีส่วนร่วม โดยผู้ศึกษาได้ศึกษาทำนองเพลงลำเต้ยหัวดอนตาล จากนายสิทธิศักดิ์ สุวรรณเก
3. การสังเกตแบบมีส่วนร่วม
4. การสังเกตแบบมีส่วนร่วม

5. การสังเกตแบบมีส่วนร่วม
6. การสังเกตแบบมีส่วนร่วม
7. การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ได้ศึกษาลำเตี้ยหัวดอนตาลในโอกาส

ต่างๆ ดังนี้

2. การจัดการข้อมูล

ผู้ศึกษามีวิธีการจัดกระทำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลำเตี้ยหัวดอนตาล โดยการศึกษาจากแหล่งข้อมูล การค้นคว้าจากเอกสารงานวิจัย การสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ แบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม แล้วนำข้อมูลมาจัดเป็นหมวดหมู่ เพื่อสะดวกในการตรวจสอบ และวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ศึกษาข้อมูลลำเตี้ยหัวดอนตาล ที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก แหล่งข้อมูลต่างๆ ด้วยการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ แบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม นำมาวิเคราะห์และอภิปรายผลในเชิงพรรณนาวิเคราะห์ ตาม จุดมุ่งหมายของการศึกษา ดังนี้

2.1.1 ศึกษาวิเคราะห์ลักษณะเฉพาะของดนตรีของลำเตี้ยหัวดอนตาล ตำบลดอนตาล อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร ผู้ศึกษาใช้ทฤษฎีดนตรีไทยวิเคราะห์ของ รองศาสตราจารย์ประทีป นกปี เป็นแนวทางในการศึกษาและวิเคราะห์ลำเตี้ยหัวดอนตาล โดยจะ ศึกษาในด้านต่อไปนี้

- (1) การขึ้นต้นของบทเพลง
- (2) การบรรเลงซ้ำ
- (3) การเคลื่อนที่ของทำนอง
- (4) กลุ่มเสียงที่ใช้
- (5) จังหวะกลอง

2.1.2 ศึกษาบทบาทของลำเตี้ยหัวดอนตาล ตำบลดอนตาล อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร ผู้ศึกษาจะศึกษาในด้านต่อไปนี้

- (1) ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม
- (2) ปัจจัยด้านขนบธรรมเนียมประเพณี

3. การนำเสนอผลการศึกษา

ภายหลังจากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาได้นำเสนอรูปแบบการศึกษาและข้อสรุปต่าง ๆ โดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ และจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ศึกษามาสรุปเรียงเรียงเป็นลายลักษณ์อักษร และจัดทำเป็นรูปเล่มการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ได้ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ

- 1.1 ความเป็นมาของปัญหา
- 1.2 จุดมุ่งหมายของการศึกษา
- 1.3 ขอบเขตของงานวิจัย
- 1.4 ข้อตกลงเบื้องต้น
- 1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
- 1.6 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย
- 1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

บทที่ 2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 2.1 แนวคิดและทฤษฎี
- 2.2 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับดนตรีพื้นบ้านอีสาน
- 2.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหมอลำและลำเต้ย
- 2.4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ใช้เป็นแนวทางในการศึกษาองค์ประกอบทางดนตรี
- 2.5 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม
- 2.6 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับหมอลำ
- 2.7 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับลำเต้ย

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

- 3.1 การเตรียมความพร้อมก่อนการออกเก็บข้อมูลภาคสนาม
  - 3.1.1 ข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัย
  - 3.1.2 แหล่งข้อมูล
- 3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.5 การนำเสนอผลการศึกษา และสรุปผลการศึกษา

บทที่ 4 วิเคราะห์ลำไ้เต้ยหัวดอนตาล

- 4.1 การขึ้นต้นของบทเพลง
- 4.2 การบรรเลงซ้ำ
- 4.3 การเคลื่อนที่ของทำนอง
- 4.4 กลุ่มเสียงที่ใช้
- 4.5 จังหวะกลอง
- 4.6 บทบาทของลำไ้เต้ยหัวดอนตาล ต้าบลดอนตาล อ้าเมอดอนตาล

จังหวัดมุกดาหาร

(1) ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม

(2) ปัจจัยด้านขนบธรรมเนียมประเพณี

บทที่ 5 บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

- 5.1 สรุป
- 5.2 อภิปรายผล
- 5.3 ข้อเสนอแนะ

